

" ZATWIERDZAM "
Z-ca Kom. Pow. MO. d/s Bezp.
w Limanowej
dnia 1961 r.

30 X
Wojcik

22
26
Limanowa dnia 26.X.1961 r.
T A J N E

Egz. Nr. 1..

STRESZCZENIE - MATERIAŁOW

figuranta sprawy operacyjnej obserwacji Nr. 126/B
dot. Mamak Stanisława .

P e r s o n a l i a - Mamak Stanisław s. Józefa i Agnieszki
z. d. Bednarz ur. 9.VI.1913 r. w Limanow
wej wyksz. średnie, żonaty, bezparty
jny, bez zawodu, rolnik, narod. i oby
w. polskie pochodzenie społ. chłopskie
właściciel prywatnego Przedsiębiorstw
Wyrobów Ceramicznych, zam. Limanowa
ul. Swierczewskiego Nr. 41.

Sprawa na wymienionego została założona 2.VII.1958 r. jako
na byłego aktywistę PSL, oraz członka b. nielegalnej organi-
zacji "Odwet Górski" wrogo występującego w stosunku do ustro-
ju P.R.L.

Ob. Mamak Stanisław jest synem bogatego chłopa z Limanowej
posiadającego około 20 ha ziemi b. aktywnego działacza S.L.
na terenie powiatu limanowskiego.

Po ukończeniu szkoły podstawowej zaczął uczęszczać
do gimnazjum ogólnokształcącego w Limanowej, którego ukoń-
czył 6 klas, pracując równocześnie na gospodarstwie swego oj-
ca. Jako uczeń gimnazjum brał czynny udział w organizacjach
przykościelnych, wyróżniając się wówczas jako dobry organi-
zator. W roku 1937 został powołany do wojska służąc w Korpu-
sie Ochrony Pogranicza w Żytyniu w stopniu kaprała, aż do
wybuchu II-giej wojny światowej. Po zajęciu przez okupanta
terenów Polski wymieniony powraca do Limanowej, gdzie prze-
bywa do chwili obecnej.

W okresie okupacji niemieckiej Mamak Stanisław nale-
ży do Batalionów Chłopskich pełniąc funkcję d-cy drużyny. W
tym to czasie działa na szkodę miejscowej ludności w formie
zabierania zabierania biednej ludności bydła i innej trzody.

Po zakończeniu wojny Mamak Stanisław jako b. członek
S.L. wstępuje do nowopowstałej organizacji chłopskiej Polskie
Stronnictwo Ludowe będąc aktywnym członkiem tej organizacji.

23
24

Jako wybitny działacz tej organizacji zostaje skierowany na stanowisko v-ce burmistrza miasta Limanowej . Jako zdecydowany przeciwnik władzy ludowej utrzymuje on kontakt z działającymi i grasującymi bandami na terenie powiatu limanowskiego , będąc w tym okresie z ramienia PSL organizatorem bojówek PSL-owskich

Po zdelegalizowaniu mikołajczykowskiego PSL Mamak w dalszym ciągu hołduje ideologii Mikołajczyka , utrzymując bliskie kontakty z elementami o prawicowych poglądach jak Gawron Walentym b. sekr. Pow. Zarządu PSL, Marcem Józefem, Grelle Franciszkiem , i innymi działaczami tego pokroju.

W roku 1951 wstępuje do nielegalnej organizacji "Odwet Górski" o czym mówi osobiscie w protokole przesłuchania podejrzanego z dnia 29.kwietnia 1952 r. Równocześnie protokole tym zeznaje , że do organizacji tej wstępuje jego kolega Joniec Zygmunt ,który tak samo zostaje aresztowany w roku 1952 i osadzony w więzieniu. Za przynależność do wspomnianej wyżej organizacji i czynny udział Mamak Stanisław odpowiada z art. 86 KKWP, 4 MKK i 7 MKK przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie otrzymując wyrok dożywotniego więzienia. Po zastosowaniu amnestii z 1956 r. ob. Mamak Stanisław zostaje zwolniony z więzienia dnia 25.VI.1956 r.

Po wyjściu z więzienia powraca na teren Limanowej zamieszkując do chwili obecnej. W początkowym okresie nie przejawia on żadnej działalności wrogiej w stosunku do ustroju PRL ,lecz po październiku 1956 występuje on z oszczerstwami pod adresem pracowników b. Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego oraz niektórych działaczy partyjnych, o czym mówi wyciąg z doniesienia t.w. ps. "Swój" z dnia 10.III.1957 r. oraz t.w."Jan" z dnia 26.III.1957 r.

Równocześnie w tym samym okresie wznowił kontakty z byłymi działaczami AK.IBOH , a przede wszystkim z działaczami b. PSL z terenu powiatu i województwa j.np. z Matusem Jerzym z którym zapoznał się w okresie pobytu w więzieniu.

W roku 1957 wstępuje do Związku Bojowników o Wolność i Demokrację w Limanowej , gdzie między innymi chce przekształcić ten związek w wygodne dla siebie zaplecze do atakowania władz mówiąc ,że organizacja ta winna walczyć o ich prawa bo oni ponieśli największe zasługi. Na zebraniach Z.B.o.W.i.D. domaga się eksumacji zwłok b. bandytów jak "Bicz" i Mruka oraz domagał się usunięcia z zajmowanych stanowisk wszystkich

24
28

członków partii i parcowników Urzędu Bezpieczeństwa , bo oni znęcali się nad nim i maltretowali.

Po wyjściu deklaracji Zarządu Głównego ZBoWiD. Mamak zostaje usunięty jako człowiek znany ze swej wrogiej działalności . W tym to okresie Mamak ponownie zacieśnia swoje stare kontakty z takimi działaczami jak Gawron Walenty, Górszczyk Antoni Kwiecinska Lidia -Janina , Grelle Franciszek , oraz Matusem Jerzym z Krakowa , organizuje u siebie zebrania nosząc się z zamiarem założenia Chłopskiego Towarzystwa Kulturalno-Oświatowego pragnąc wykorzystać w tych ramach możliwości legalnego działania na odcinku wiejskim. o tym mówi wyciąg z doniesienia t.w.ps. "Jastrzab " z dnia 31.VIII.1957 r.

Po założeniu CH.T.K.O. w dniu 15.IX.1957 r. Mamak i pozostali organizatorzy chcą zalegalizować , lecz na skutek właściwego rozeznania ze strony naszej Służby władze powiatowe nie wyraziły zgody , przez co w/w działacze zostali zmuszeni do zaniechania tej działalności. Po tym okresie notuje się pewne osłabienie kontaktów ze strony Mamaka Stanisława , a nawet doszło do zerwania kontaktów ze strony Mamaka z takimi osobami jak: Gawron Walenty, Król Franciszek, Oleksy Stanisław , na wskutek obawy ze strony Mamaka że osoby te mogą być kierowane do niego przez naszą Służbę.

Na przestrzeni lat 1958/61 Mamak Stanisław utrzymuje kontakty z Matusem Jerzym z Krakowa , Grellem Franciszkiem z Limanowej, Kwiecinską Lidią -Janiną i innymi osobami z terenu Limanowej , lecz kontakty te w/g posiadanych informacji od t.w.p.s. "Władysław" mają charakter towarzyski względnie rodzinny.

Analizując całokształt materiałów zawartych w prowadzonej sprawie na Mamaka Stanisława , stwierdzić należy , że materiały te charakteryzują figuranta w następujący sposób:
W latach 1945/48 Mamak Stanisław jest człowiekiem zdecydowanie wrogo ustosunkowany do władzy ludowej , a przejawia się to szczególnie w okresie przynależności do PSL nikołajczykowskiego , zdolnego do podjęcia wrogiej antypaństwowej działalności. Dowodem tego jest wstąpienie do nielegalnej organizacji "Odwet Górski" za co jest aresztowany i skazany na karę dożywotniego więzienia.

‰

25
29

Po powrocie z więzienia w roku 1956 co udaje mu się na skutek amnestii, w pierwszym okresie nie przejawia żadnej działalności, lecz po październiku 1956 ponownie podejmuje swą poprzednią działalność, gdyż wydaje się mu, że nadeszła jedyna okazja, aby mógł rozprawić się z tymi, którzy osadzili go w więzieniu. W tym to okresie nadal jest zdolny do podjęcia wrogiej działalności w stosunku do ustroju, lecz widząc, że nie następuje żadna zmiana polityczna w kraju wycofuje się z jawnej działalności, lecz stara się ją nadal kontynuować w sposób więcej zakonspirowany./CH.T.K.O./

W latach 1958/61 Mamak Stanisław zaczyna rozumieć, że obecnie nie ma możliwości dalszego jawnego działania, gdyż nie pozwala na to sytuacja polityczna w kraju, zaniechuje szereg kontaktów, nie wypowiada się na tematy polityczne, jest wstrzeźliwy, a nawet stroni od osób wstrzynających z nim tematy polityczne. Według informacji od t.w. ps. "Władysław" wynika, że Mamak Stanisław nie wierzy nikomu i dlatego też woli zaniechać działalność polityczną. Pomimo to z materiałów w/w t.w. wynika, że nadal jest on człowiekiem o wrogim poglądzie. W ostatnich wyborach do Sejmu PRL i rad narodowych nie bierze żadnego udziału, nie dyskutuje nad kandydatami wysuniętymi przez K.F.J.N. twierdząc, że sprawy te do niego nie należą. Mimo to nadal utrzymuje kontakt z Matusem Jerzym z Krakowa, który jest nierozpoznany, a wyjaśnia on się częściowo po zawarciu związku małżeńskiego jego siostry Jadwigi z Matusem, lecz nadal nie można twierdzić, że między nim a Matusem nie ma kontaktów o charakterze politycznym, gdyż tak Matus jak i Mamak są zatwardziałymi zwolennikami ideologii mikołajczykowskiego P.S.L.

Kierunek dalszego rozpracowania.

1. Po przez t.w. ps. "Władysław" i pomocy obywatelskiej zabezpieczyć sobie stały dopływ informacji o figurancie, w celu rozpoznania właściwej postawy figuranta i prowadzonej działalności.
- a/ Szczególną uwagę należy zwrócić na figuranta w obecnej chwili /sytuacja polityczna/ a przede wszystkim od strony kontaktów z Matusem Jerzym z Krakowa, który jako szwagier często przebywa u Mamana w domu. Zadanie to będzie wykonywał t.w. ps. "Władysław" który ma najlepsze dotarcie do w/w.

26
30

- b/ Ponadto należy wyjaśnić czy Mamak Stanisław utrzymuje kontakty z ob. Opyd Wojciechem ze Szczawy -Białego , gdyż posiadamy dane , że wymieniony figurant nosił się z zamiarem budowy schroniska na Szczawie w porozumieniu z Opydem Wojciechem. Sprawa ta jest o tyle ciekawa , gdyż Mamak może liczyć się z ewentualnym wykorzystaniem tego schroniska na wypadek konfliktu zbrojnego. Dane te należy ustalić przy pomocy t.w. "Władysław" i pomocy obywatelskiej.
- c/ Przez t.w. ps. "Władysław" i b. t.w. "Jadzia" ustalić czy figurant nadal utrzymuje kontakty z Kwiecinską Lidią Janiną i innymi osobami z terenu Limanowej , w celu zorientowania się w ewentualnym wykorzystaniu tych osób pod figuranta.
- 2. W wypadku gdy figurant faktycznie będzie wykazywał pewne zainteresowanie obecną sytuacją polityczną , ożywiał kontakty z b. działaczami o poglądach prawicowych , należy podjąć dalsze opracowanie kandydata na t.w.ob. "KLJ" gdy okaże się uzasadniona ta kandydatura , aby w ten sposób można było lepiej i sprawniej inwigilować figuranta.
- a/ W toku obserwacji figuranta należy zwrócić uwagę na ewentualne jego zamiary w związku z obecną sytuacją , gdyby wynikł niespodziewany konflikt wojenny , gdzie wymienionego można by się spodziewać na jakim terenie wzgl. miejscu mając na uwadze poprzednie kontakty z okresu przynależności do BCH oraz nielegalnej organizacji "Odwet Górski".
- b/ Po przez t.w. ps. "Władysław" ustalić co jest powodem , że figurant nawiązał kontakt z Oleksym Stanisławem , gdyż wiadome nam jest , że był okres kiedy zerwał z nim kontakt.

Zaplanowane czynności operacyjne są planowane na okres kilku miesięcy t.j. od chwili obecnej do m-ca lutego przyszłego roku. 1962 .

Odbito 2 egz.

Opracował:
Palka Bolesław - ppor.

"Z a t w i e r d z a m"

Limanowa dnia 10 maja 1963 r.

Z-ca Kom.Pow.MO.Sł.Bezp.

" T a j n e "

w Limanowej

Dnia 13. 5. 1963 r.

Egz.Nr.1.

P L A N

operacyjnych przedsięwzięć do sprawy operacyjnej
obserwacji Nr 1534/62 dot. Mamak Stanisława.-

I. Analiza materiałów :

W/wymieniony przed 39 rokiem służył w Korpusie Ochrony
Pogranicza w Żytoniu w stopniu kaprała.

W okresie okupacji należał do Batalionów Chłopskich, pełniąc
funkcję d-cy drużyny. Po zakończeniu działań wojennych wstępuje
do Stronnictwa Ludowego i jest aktywnym członkiem tej organizacji
W pierwszych początkach wyzwolenia zostaje wybrany na stanowisko
V-ce burmistrza miasta Limanowej. W tym to okresie daje się poz-
nać jako zdecydowany przeciwnik władzy ludowej - utrzymuje szereg
kontaktów z grasującymi bandami na terenie powiatu limanowskiego,
będąc w tym okresie organizatorem bojówek PSL-wskich.

W roku 1951 wstępuje do nielegalnej organizacji "Odwet Górski",
za co w maju 1952 r. zostaje aresztowany i skazany przez Sąd na
karę dożywotniego więzienia.

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat w jego prywatnym życiu zaszły
dość duże zmiany. Pod koniec 1961 zawarł związek małżeński z żoną
zmarłego Czeczótki Juliana - Janiną i od tego czasu zamieszkał
wspólnie z nią w jej domu przy ul. Kościuszki. W między czasie
remontował dla siebie mieszkanie w nowowbudowanych budynkach
gospodarczych przy ul. Swierczewskiego 41. Po zawarciu związku
małżeńskiego jej siostry Jadwigi z Matusem Jerzym, stosunki rodzi-
ne między nimi się pogorszyły na tle majątkowym. Od tego momentu
wszelkie kontakty tak koleżeńskie jak i rodzinne pomiędzy Matusem
a Mamak Stanisławem całkowicie zostały zerwane, gdyż Matusowa
Jadwiga wniosła sprawę do Sądu Powiatowego w Limanowej o podział
majątkowy.

Jak wynika z napływających materiałów od sieci tajnych współpracowników ps. "Władysław" i "Lesław" kontakty pomiędzy fig. sprawy MS. a Gelle Franciszkiem i Joniec Z. oficjalnie nie istnieją. Grelle Fr. ma osobiste pretensję do fig. sprawy Mamak St. że kiedy jeszcze siedział w więzieniu za spowodowane nadużycia w MSZiZ. każdy stronił od niego i nie było komu przyjść z pomocą, Te słowa również adresował do fig. sprawy Mamak St. W między czasie Grelle Fr. w gronie swych znajomych wypowiedział się niepochlubnie o Mamaku, że powinien uczciwiej traktować swoją siostrę Jadwigę Matus, a nie tak jak dotychczas postępuje. Te słowa doszły do uszu figuranta i wypowiedział się o nim, że nie chce się więcej z nim spotykać.

Jeżeli chodzi o kontakty pomiędzy fig. Mamak St. a Joniec Zygmuntem, żadna jednostka sieci nie potwierdzi kontakt między nimi. Jednak na podstawie własnej obserwacji dochodzimy do wniosku, że kontakt nieoficjalny między nimi istnieje .

Z innych posiadanych materiałów wynika, że fig. sprawy M.St. ostatnie więcej poświęca się pracy zawodowej, a w wolnym czasie od pracy przebywa z żoną.

Przed zawarciem związku małżeńskiego napływały informacje o częstych jego wyjazdach i kontaktowaniu się z elementem reakcyjnego podziemia i prawicy wiejskiej, jak odwiedzał b. meliniarza band Opyd Józefa zam. Pókrzeczki-Białe, Drożdż Jana ps. "Brzytwa" i wiel innych, to w chwili obecnej notujemy kontakty z w/wymienionymi na miejscu u niego, którzy od czasu do czasu przyjeżdżają do niego Jak już niejednokrotnie wspominaliśmy, fig. sprawy M.St. jest bardzo ostrożny, ogranicza się w wypowiedziach do znajomych, raczej jego uwagi i zamierzenia, względnie stosunek do PRL i obecnej rzeczywistości nie są przez niego wypowiedane.

II. Plan operacyjnych przedsięwzięć.

1. Poprzez tw ps. "Lesław" dokładnie ustalić, czy kontakt pomiędzy fig. sprawy M.St. a Grelle Franciszkiem w dalszym ciągu się utrzymuje. W wypadku pozytywnym, zwrócić się z raportem o przeprowadzenie rozmowy z ob. G.F. pod kątem pozyskania wym. do współpracy w charakterze tw.

W wyniku pozytywnej rozmowy z kandydatem i pozyskania jego do współpracy, zostanie wykorzystany do głębszego rozpracowania

figuranta sprawy, a tym samym na bieżąco można będzie potwierdzać i konfrontować uzyskiwany w przyszłości informacje dot. fig. sprawy Mamak St. i innych z terenu Limanowej.

2. Sprawdzone jednostki sieci tw. "Władysława" i "Lesława" wykorzystać wszechstronnie i zabezpieczyć przez tę jednostki pełny dopływ informacji o zachowaniu się fig. sprawy pod względem moralno-politycznym, w kierunku ustalania utrzymywanych przez fig. kontaktów i ich charakteru.
3. Wykorzystać możliwie wszelkie środki, jak sieć tw. kontakty obywatelskie, własną obserwację w kierunku : jak fig. żyje na codzień, skim i gdzie spotyka się, gdzie wyjeżdża względnie kto do niego przyjeżdża i w jakiej sprawie.
4. Poprzez posiadaną sieć tw. i nowopozyskaną dokładnie sprawdzić czy fig. sprawy M.St. utrzymuje jakikolwiek kontakt z b. czł. nieleg. organizacji "Odwet G". jak Król Franciszkiem, Joniec Zygmuntem i innymi, jeżeli tak to w jakim stopniu są z sobą związani, gdzie kiedy o jakiej porze dnia się spotykają itp.

Po wykonaniu nakreślonych zadań w ramowym planie obserwacji, zostanie nakreślony nowy plan.

Odbito w 1 egz.

1. egz. sprawa

St. ofic. Oper. Sł. Bezp.
Gnojek Sł. ppor.

